

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Primvs Siue Vis Et Virtvs Exemplorum, Hoc est, Solatia Et Documenta
- Hæc Moribus, Illa Temporibus Nostris Adhibita

Stengel, Georg

Ingolstadii, Anno M.DC.L.

Caput VIII. Quàm malè agant, qui nolunt exempla alta sequi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48162](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48162)

in sinu & in oculis, & in pectore, & in memoria habendam assidue, ut in omni negotio identidem dicamus, *Absit, o absit, mi Pater, mi Redemptor, ut à me umquam aliquid domino tuo nomine indignum statuatur.* Idem, si non dicendum quoties aspiciamus & transimus imaginem Dei in pariete pictam, vel pendulam; saltem cogitandum est.

Sed humana in malum pronitas, hoc sapissimè negligit, cum tamen rarissimè malas illas effigies, sine mala cogitatione, intueatur. Cuius rei causa est, non quòd imago mala plus possit, sed quòd plus efficiat, nobis ad bonum non tam attentis. Alioqui Nazianzenus in carmine de virtute, quod in VII. Synodo, actione quarta, citatur, affirmat, impudicam mulierem, cum ad quemdam inhonestæ rei causâ evocata veniret, in ipso limine, Polemonis, continentissimi hominis imaginem conspexisse, eaque conspecta ita erubuisse, ut poenitentiam ducta, peccato abstinere, domumque recurreret. Sed pro dolor nimis hanc pauci imitantur! Nam quotusquisque resilit, cum tamen non Polemonis, sed Numinis imagines ubique occurrant?

CAPVT VIII.

Quàm malè agant, qui nolunt exempla alta sequi.

EX quibus perspicuum est, plurimum posse exempla ad malum trahentia, & pro dolor, nostro auxilio, nutuque, plus quidem, quàm si ad bonum inuitent. Facilius enim sinimus nos trahi in præceps, quò inclinamur, quàm per ardua virtutis itinera. Quamuis & huc valde conducant exempla. Numquam Theseus, nec Saronem, nec Procestem, nec Creontem tyrannum, nec bicorporem Minotaurum interfecisset, si non Herculem sibi in exemplum proposuisset, eiusque facinora factis exprimere decreuisset.

Qui tales meritò multis Christianis ruborem iniiciunt, nam *vox multorum est*, ait Gerson, *sufficit mihi vita communis: si cum multis saluari potero, satis est. Nolo merita Apostolorum, nolo volare per summa; incedere per planiora, contentus sum.* Quid est hoc aliud, quàm non audire Apostolos, exempla summa Prophetarum proponentes? & currere, non ambulare segniter, iubentes?

V.

I.

II.

Io. Gerson, 30
p. tract. de
myst. pract.
indult. 4.

res? quid aliud, quàm remissi arcus neruum alioqui vix ad scopum sagittas expellentem, etiamsi altius collimet, etiam infra metam destinare, vt non metam, sed terram feriat? quid aliud, quàm fatuas, non autem prudentes virgines imitari, & dormire? quid aliud, quàm nolle esse filium Dei, cum Christus dicat: *Esote perfecti, sicut & Pater vester caelestis perfectus est?* Nihil enim ad istos perfectio, ad quam non aspirant, infimis contenti; nihil ad istos eiusdem caelestis Patris Filius, Christus: cuius non modò doctrina iubet nos contendere, vt per angustam portam intremus: sed etiam vita tota instigat, vt ad perfectionem aspiremus. Sed nihil ad istos ista. Vertigine laborant. Nolunt ergo alta, nedum summa exempla Christi, vitæ suæ proponere: ab ipsis ethnicis superati, qui summæ laudis heroës sibi notos, imitandos proposuerunt. Nolunt eâ vnicâ re, quæ optima atque præstantissima est, excellere, cum alioqui primos recubitus; primosque honores, & primas dignitates vbique affectent.

III.

Thom de Kemp. lib. 1. de imit. c. 18.

Qui fossam saltu traijciunt, maximo id conatu faciunt; & tamen, virium, aut imperiû defectu sæpe vix ad medium pertinent: at inferni & gehennæ barathrum est transiliendum, cur ibi tam multi minimis conatibus sunt contenti? Quin Perseos, & Pegafos imitantur? quin aspectâ suâ tepiditate, in sancta illa nomina contemplationem conijciunt, & dicunt: *O quàm strictam & abdicatam vitam, sancti Patres in eremo duxerunt? quàm longas & graues tentationes pertulerunt? quàm frequenter ab inimico vexati sunt? quàm crebras, & feruidas orationes Deo obtulerunt? quàm rigidas abstinentias peregerunt? quàm magnum Zelum & feruorem ad spiritualem profectum habuerunt? quàm forte bellum aduersus edomationem vitiorum gesserunt? quàm puram & rectam intentionem ad Deum tenuerunt? Per diem laborabant, & noctibus orationi diuina vacabant: quamquam laborando, ab oratione mentali minimè cessarent.*

IV.

Sic Præpositorum meminisse, est mentem ad imitandum incendisse. Si enim vulnera & facere, & pati discunt à bellatoribus bellatores; cur non & nos à maioribus nostris mitiora quidem, sanctiora tamen disceremus? Cum rumor in urbem venit quampiam hostis appropinquantis, omnes sollicitos facit vnus soli-

us sollicitudo fugientis, aut conuasantis. Intuemur sollicitudinem Sanctorum, quàm illi gnauiter, & quantà curà attendunt, vt nihil hosti concedant, sed quidquid spiritualis lucri possunt apisci, non prætermittant; faciet profectò & nos sollicitos hæc tanta illorum sollicitudo. Quæ non frustra suscipitur, sed quantò maior est, tantò maiora dona promeretur.

In vita Balthazaris Alvarez cap. 7. §. 2. narrat Ludouicus de Ponte, eundem Balthasarem, cum aliquando opus egregium præstitisset, sequenti die manè sub oratione vidisse Christum Dominum nostrum, præclaris donis valde onustum, & onere illo quodammodo afflictum, ac desiderantem exonerari, & propensum se ostendentem ad gratificandum exoneranti: & quamuis magno desiderio id cuperet, non tamen onus deponebat; eò quòd vasa deessent, in quibus eius dona reponerentur. Deus infinite, quò te bonitas tua non perducit! Antehac cruce oneratus incedebas, vt homines alliceres ad imitandum; nunc præclaris donis valde onustus venis, vt nos ad opera præclara inuites; quis jam demum modus erit, nos excusandi, si vel sic nobis graue est, te exonerare? Quòd si verò dona nobis pro magnitudine generosorum facinorum largienda oneri tibi sunt, quia ijs tam pauci te leuant; deonerabit utique magis, qui maiora exempla est secuturus. Et vel hinc acediam omnem detestabitur; vt maiora sequatur, quisquis maiora dona tibi pro onere, sibi pro munere sentiet esse futura.

Si Cæsar vel canem, vel arcem offerret, optione relicta, tam stultus nemo esset, vt cani arcem postponeret: & Deus quoties offert exempla illustriora, quibus relictis plurimi dicunt se contentos fore, si vltimi in cælo, ac ponè ianuam sedeant? Quàm parum hi perpendunt, quid sit cæli pretium, aut supplicium Inferni, longè alioqui excitatiores futuri! His enim duobus stimulis vsum legimus peritum quemdam in Vitis SS. Patrum dist. 2. §. 103. *Frater quidam à senè Achille roganit, cur sedens in cella pateretur acedia? Cui senex ait: Quia necdum vidisti requiem, quam speramus, nec tormenta, qua timemus. Si enim ea diligenter inspiceres, etiamsi vermibus plena esset cella tua vsque ad collum, tu tamen in ipsa iaceres sine acedia; Neque vllius utique sancti exemplum tam esset arduum, quin ad illud vel vincendum, vel sequendum aspirares.*

CAPVT

V.

VI.

CAPVT IX.

Aliquot Conuerſionibus oſtenditur, quanta ſit vis exemplorum, ad mortalium animos in viam Chriſtiana religionis, & virtutis pertrahendos.

I.

Vod in bello fecere viri fortes, vt virtutem, quaſi lampadem per exempla traderent ſecuturis, id multo maxime etiam fieri in militia ſpiritali voluit Deus. Hinc in illud: *Illuminans tu mirabiliter a montibus aternis: Ex aternis,* ait D. Gregorius, *montibus Deus nos illuminat, quia per admirandam vitam Patrum pracedentium, radio nos ſua claritatis illustrat.* Illorum enim vita, velut mons, eminent, in quo exempli ſui lucernam ponunt, vt Pharum conſtituant per tenebras nauigantibus lucentem.

Pſal. 75. 5.
D. Greg. l. 27.
Mor. c. 5.

II.

Lib. 4. Reg.
39. 35. & 2.
Paralip. 3. 2.
21. 22.
Pſal. 75.

Præuiderat in ſpiritu Dauid, Aſſyriorum, Duce Sennacherib, in Hebræos irruptionem, de qua fit mentio lib. 4. Reg. igitur ad eos conſolandos, hoc pſalmo vaticinatus eſt deſtructionem Aſſyriorum. Nam cum, quaſi penicillo aliquo, deſcripſiſſet religionem, pietatem, & pacem Iudæorum, apud quos notus eſſet Deus, gentibus incognitus; & *magnum nomen eius;* ad ſecuturi belli exaggerationem, addidit: *Et factus eſt in pace locus eius, & habitatio eius in Sion.* Nam Hieruſalem à pace, & rerum omnium proſperitate nomen fortita, & in ea, Eccleſia, in qua ſola tum Deus notus erat, ac colebatur, bello erat petenda. Tum, vt fieri ſolet, magna fuit trepidatio futura, magnus mœror; & plerique; neſcientibus, quid conſilij, vel auxiliij caperent, tetra mentium caligo, & velut profunda nox deſperationis; qua frequentius mortales, in anguſtijs inuoluuntur, quam vt animoſe ſperent meliora. Spem ergo vt Propheta addat, addit, in eodem loco calamitatis, hoſtem vineendum: *Ibi conſregit potentias arcuum, ſcutum, gladium, & bellum.* Ibi turbati ſunt omnes inſipientes corde, qui ſcilicet dixerunt in corde ſuo, non eſt Deus. Ibi, qui ſpolia opima compilarunt, qui imperium ſibi, & regnum imaginabantur, dormierunt ſomnum ſuum: & nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus ſuis; vt rurſum ſpolijs ipsis ſpoliarentur, longeque à deſtinatione ſua aberrarent. Denique Deum (cui cogitationem hominis confeſſuram, & diem feſtum acturam, ait, cuique vota facere iubet,

in